

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 12/63

din 29 mai 2020

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”, urmare a autosesizării dlui Dragoș Vicol, președintele Consiliului Audiovizualului

Pe data de 10 aprilie 2020, în temeiul art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, președintele Consiliului Audiovizualului, Dragoș Vicol, a solicitat monitorizarea postului de televiziune „Jurnal TV”, invocând faptul că la 01.04.2020, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, în cadrul programului informativ „Jurnalul orei 19”, inclusiv pe site-ul oficial al postului, un reportaj cu titlul „Romii din Soroca, speriați de pandemie”. Astfel, Dragoș Vicol susține că atât titlul reportajului, cât și întrebările puse de reporter poartă un caracter discriminatoriu și zeflemitor față de această etnie.

Totodată, în autosesizare se mai menționează că prin conținutul reportajului respectiv s-a accentuat faptul că această etnie face parte dintr-o altă categorie de cetățeni, o categorie etnică care percepe realitatea altfel decât restul populației Republicii Moldova.

În contextul celor expuse și urmare a sesizărilor telefonice din partea unor cetățeni, Dragoș Vicol, președintele Consiliului Audiovizualului, solicită monitorizarea reportajului „Romii din Soroca”, difuzat de postul de televiziune „Jurnal TV”, prin prisma prevederilor legislației audiovizuale în vigoare.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 208 din 10 aprilie 2020, „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, prezentarea opiniei asupra celor invocate în autosesizarea dlui Dragoș Vicol, președinte al Consiliului Audiovizualului.

Prin scrisoarea nr. 057-R/20-E din data de 13 aprilie 2020, „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, a comunicat Consiliului Audiovizualului următoarele:

„a) autosesizarea anexată și însuși demersul sunt semnate de un membru al CA în ziua de odihnă, declarată prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 14 din 06 aprilie 2020, reieșind din care zilele de 07-17 aprilie 2020 se declară zile de odihnă pentru toate unitățile din sectorul bugetar și instituțiile/autoritățile publice la autogestiune, ceea ce presupune că acestea emană în afara perioadei de lucru a instituției.

b) aceste acte nu conțin nicio referire la încălcarea vreunei prevederi legale, împrejurări în care nu înțelegem în ce ar consta pretinsa ilegalitate imputată nouă, ci este formulată opinia dlui Dragoș Vicol în legătură cu un reportaj difuzat la postul nostru de televiziune.”

Totodată, „REFORMA ART” SRL susține că „în cadrul acestui reportaj, în contextul instituirii carantinei în or. Soroca, a fost expusă situația reală existentă în comunitatea romilor din localitatea dată, cum reacționează ei la măsurile instituite de autorități, cum se protejează de virusul COVID-19 etc. Scopul reportajului a fost de a comunica publicului larg informații reale despre o comunitate de persoane, ce a permite publicului și autorităților să perceapă care e gradul

de informare a comunității date, cum percep oamenii mesajele emantate de autorități, cum le respectă etc.”

Sub aspectul plângerii depuse, „REFORMA ART” SRL menționează că *„solicitantul a perceput total eronat mesajul reportajului și l-a distorsionat până la falsitate, insinuând lucruri total neadevărate. Bănuim că semnatul a fost indus în eroare de limbajul popular și simplist utilizat de intervievați, dar acesta este modul de comunicare a etniei date și așa, dimpotrivă, am dorit să evidențiem starea reală de lucruri!”*

Prin urmare, „REFORMA ART” SRL constată că *„în asemenea circumstanțe nu poate fi vorba de nicio încălcare în conținutul acestui reportaj, însă, pentru a ne pronunța deplin asupra stărilor de fapt și de drept”* solicită remiterea raportului ce urmează să fie întocmit de Consiliul Audiovizualului asupra acestei autosesizări.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „Jurnal TV” prin prisma celor invocate în autosesizarea președintelui CA, Dragoș Vicol.

Rezultatele monitorizării au atestat că postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, în cadrul buletinului informativ „Jurnalul orei 19:00” din data de 01 aprilie 2020, un subiect intitulat *„Romii din Soroca, speriați de pandemie”*:

INTRO: *„Coronavirus i-a speriat și pe romii din Soroca. Unii ne-au spus că ies din case doar când au nevoie să meargă la medic sau să cumpere de mâncare. În rest, se văd nevoiți să stea în locuințe, pentru că le este teamă de infectare. Alții afirmă că, pentru a nu se îmbolnăvi, se roagă sau mănâncă ceapă și usturoi”*.

BETA: *„Epidemia de Coronavirus a cam lăsat dealul Sorocii pustiu. Dacă până nu demult străzile erau pline de romi, astăzi mai vezi unul pe ici-colo, restul stau refugiați în casă”*.

BETA: *„În aceste condiții fiecare se protejează cum poate. Unii mănâncă ceapă și usturoi, iar ca dezinfectant folosesc tărta. Alții se roagă la Dumnezeu să-i păzească”*.

Urmare a analizei se atestă că acest reportaj conturează o atitudine discriminatorie față de etnia romă. Titlul reportajului, precum și intro-ul *„Coronavirus i-a speriat și pe romii din Soroca”* creează din start o diferență dintre această etnie și restul populației, pe când răspândirea virusului COVID-19 este identică indiferent de rasă, origine, naționalitate etc.

Luând în considerare că la momentul realizării reportajului or. Soroca se afla în carantină, era evident faptul că romii să fie îngrijorați de sănătatea lor, de rând cu ceilalți locuitori, cu toate acestea, jurnalistul a pus accent doar pe etnia romă.

Astfel, din contextul reportajului rezultă că etnia romă face parte dintr-o altă categorie de cetățeni, o categorie etnică care percepe altfel realitatea decât restul populației Republicii Moldova, iar virusul COVID-19 este atât de periculos, încât și romilor le este frică și întreprind măsuri de protecție.

Totodată, în cadrul reportajului se remarcă intonația sarcastică a întrebărilor formulate de reporter: *„Cine va spus că să nu ieșiți din casă? De ce vă temeți? Ce fel de epidemie? De unde s-a luat această epidemie? Unde vă este masca? Cum vă protejați?”*.

Toate acestea, în ansamblu, vin să alimenteze niște stereotipuri față de etnia romă, accentuând distanțarea acestora de restul populației.

În acest sens sunt relevante prevederile art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale: *„În cadrul programelor audiovizuale de știri și dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economic, social sau cultural trebuie să fie respectate următoarele cerințe: evitarea oricăror forme de discriminare”*.

Referitor la cele invocate de furnizorul de servicii media, precum că *„autosesizarea anexată și însuși demersul sunt semnate de un membru al CA în ziua de odihnă, declarată prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 14 din 06 aprilie 2020, reieșind din care zilele de 07-17 aprilie 2020 se declară zile de odihnă pentru toate unitățile din sectorul bugetar și instituțiile/autoritățile publice la autogestiune, ceea ce presupune că acestea*

emană în afara perioadei de lucru a instituției”, este de specificat că pct. 5 din aceeași dispoziție stipulează că „Conducătorii unităților din sectorul bugetar și conducătorii instituțiilor/autorităților la autogestiune, în perioada 07-17 aprilie, vor atrage personalul strict necesar pentru a asigura funcționalitatea proceselor, inclusiv de la distanță”.

În acest context, este de menționat că Consiliul Audiovizualului a activat și și-a îndeplinit atribuțiile, în conformitate cu legislația, pe întreaga perioadă a stării de urgență, atât de la distanță, cât și prin atragerea strict necesară a angajaților.

Prin scrisoarea nr. 064-R/20-E din 28.05.2020, „REFORMA ART” SRL a comunicat Consiliului Audiovizualului că la data de 26 mai 2020 a recepționat raportul de monitorizare, urmare a autosesizării dlui Dragoș Vicol, președinte CA, iar la data de 25 mai 2020, prin scrisoarea nr. 274 din 25 mai 2020, au fost informați despre examinarea raportului postului de televiziune „Jurnal TV” în cadrul ședinței publice a CA din 29 mai 2020. Astfel, furnizorul de servicii media invocă faptul că Consiliul Audiovizualului nu a respectat procedura informării prealabile a subiecților interesați, prevăzută de art. 83 alin (7) și alin. (8) din Codul serviciilor media audiovizuale.

La cele invocate de „REFORMA ART” SRL, este de specificat că Consiliul Audiovizualului a informat furnizorul de servicii media atât prin intermediul poștei electronice, cât și prin intermediul Poștei Moldovei, cu scrisoare recomandată, în conformitate cu prevederile legale. Dovadă la cele expuse este scrisoarea nr. 244 din 14 mai 2020 cu confirmarea recepționării acesteia pe poșta electronică la data de 15.05.2020 și cu semnătura furnizorului pe aviz, din data de 20 mai 2020.

Totodată, Codul serviciilor media audiovizuale nu prevede din partea Consiliului Audiovizualului remiterea rapoartelor către furnizorii de servicii media, cu atât mai mult a unui termen de remitere. Cu toate acestea, Consiliul Audiovizualului a remis, prin scrisoarea nr. 274 din 25 mai 2020, „REFORMA ART” SRL raportul de monitorizare a postului de televiziune „Jurnal TV”, atât prin poșta electronică, cât și prin intermediul Poștei Moldovei.

În cadrul dezbaterilor publice, președintele Consiliului Audiovizualului, Dragoș Vicol, a declarat că este regretabil faptul că în poziția remisă în adresa instituției, postul de televiziune „Jurnal TV” nu s-a axat pe substanța celor incriminate lor, ci a pus accente de ordin procedural, pentru a crea impresia că Consiliul Audiovizualului nu a asigurat condițiile procedurale corespunzătoare față de ei. De asemenea, Dragoș Vicol a mai specificat că a rămas indignat și de faptul că în scrisoarea parvenită din partea furnizorului este invocat un lucru destul de grav, și anume: *„bănuim că subsemnatul a fost dus în eroare de limbajul popular și simplist, utilizat de intervievați, dar acesta este modul de comunicare al etniei date”*. În acest context, președintele Consiliului Audiovizualului a opinat că nu poți pune în responsabilitatea unei întregi etnii faptul că toți reprezentanții acesteia utilizează un limbaj popular și simplist sau au un anumit comportament, acest lucru deja depășind orice limite. Dragoș Vicol a mai specificat că era mult mai onest în cazul în care furnizorul și-ar fi recunoscut culpa.

În opinia membrului Consiliului Audiovizualului, Corneliu Mihalache, jurnalistul trebuie mereu să fie în căutarea senzaționalului, și dacă jurnalistului i s-a părut că acest subiect trebuie să fie abordat sub o astfel de formă, atunci de ce nu?

La rândul său, membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru, a declarat că nu ar fi existat obiecții la subiectul respectiv dacă acesta ar fi avut un alt INTRO, însă în momentul în care se spune că „Coronavirus i-a speriat și pe romii din Soroca”, iar în or. Soroca nu locuiesc doar romi, dar și alte etnii, este evident că s-a dorit de a pune accentul doar pe etnia romă. Totodată, Lidia Viziru a venit cu un apel către toți jurnaliștii să atragă mai multă atenție atunci când abordează astfel de subiecte, deoarece sunt obligați să respecte atât prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, cât și alte prevederi legale ce țin de etnii, incitare la ură etc.

Membra Consiliului Audiovizualului, Tatiana Buraga, a opinat că jurnaliștii trebuie să dea dovadă de responsabilitate în profesia sa, un jurnalist trebuie să fie îndrăzneț și nu obraznic.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” (PRO – (6) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

2. A lua act de autosesizarea dlui Dragoș Vicol, președinte al Consiliului Audiovizualului, din 10 aprilie 2020 (PRO – (6) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

3. A sancționa cu avertizare publică „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale (Licența de emisie AC 000747 din 03.07.09), în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale (PRO – (6) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, C. MIHALACHE, Iu. ROȘCA și L. VIZIRU).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „REFORMA ART” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/ sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a aplicat avertizare publică „REFORMA ART” SRL fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, potrivit căruia: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: evitarea oricăror forme de discriminare”.

4.1. „REFORMA ART” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la adoptarea prezentei decizii, un raport despre executarea pct. 4 al deciziei, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

5. Motivațiile privind rezultatele votării sunt înscrise în Procesul-verbal al ședinței CA din 29 mai 2020, parte integrantă a prezentei decizii.

6. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (15) din Codul serviciilor media audiovizuale, prezenta decizie devine executorie de la data publicării și poate fi atacată în instanța de judecată (Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, adresa: mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3) în termen de 30 de zile din momentul aducerii la cunoștință a prezentei decizii.

7. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

8. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Dragoș VICOL